

Državni izpitni center

9.
razred

Ponedeljek, 11. maj 2015

NAVODILA ZA VREDNOTENJE

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 9. razredu

POPRAVLJENA MODERIRANA RAZLIČICA

SPLOŠNA NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Pri nalogah izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom več izbranih rešitev pomeni 0 točk.

Če je pravilnemu odgovoru dodano nekaj, kar ni pravilno (tudi če je v oklepaju), odgovor ovrednotite z 0 točkami.

Če zaradi nečitljivosti ne morete ugotoviti pravilnosti oziroma nepravilnosti odgovora, odgovor ovrednotite z 0 točkami.

Pri odgovorih je potrebno upoštevati skladnost odgovora z etičnimi standardi, konvencijami, deklaracijami, ustavo in zakoni.

Pravopisnih napak v odgovorih ne popravljajte. Priznajte tudi zapis, iz katerega lahko razberete vsebinsko pravilen odgovor (npr.: Kennedy – Kenedi). Ne priznajte pa zapisov, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen (npr.: sončne celice – sončeve celice).

POPRAVNI ZNAKI IN NJIHOVA UPORABA

Popravni znaki imajo točkovne vrednosti. Program dodeli točke samodejno.

Popravni znak	Razlaga popravnega znaka	Število točk, ki jih dodeli program
	Pravilno	1 točka
	Napačno	0 točk
	Pomanjkljivo (odgovor je nepopoln)	0 točk
	Nejasno (odgovor je neberljiv ali pa ni jasno označeno, kateri odgovor naj se upošteva oziroma je obkroženih/izbranih več odgovorov od zahtevanih pri nalogah obkroževanja/nalogah povezovanja)	0 točk
	Pravilno in nepravilno (Poleg pravilnega odgovora je napisano nekaj, kar ni pravilno.)	0 točk
(brez popravnega znaka)	Ni odgovora	N (0 točk)

Uporaba popravnih znakov:

- Popravne znake dodeljajte praviloma na desno stran odgovora in nikoli čez učenčev odgovor.
- Če učenec ni odgovarjal na vprašanje (prostor za odgovor je popolnoma prazen), ne dodelite popravnega znaka, temveč uporabite gumb Ni odgovora. Pri tem upoštevajte, da je učenec začel odgovarjati na vprašanje takoj, ko je nekaj napisal na prostor za odgovor (tudi, če je napisano nerazumljivo, nesmiselno ali prečrtano).

Primeri uporabe popravnih znakov:

- Učenec je PRAVILNO odgovoril na vprašanje. Za vsak pravičen odgovor je dosegel 1 točko.

2. a) Smiselno poveži pojme med obema stolpcema. Na črto pred pojem v levem stolpcu napiši ustrezno črko iz desnega stolpca.

<u>B</u> Vlada	✓	A sodnik
<u>D</u> Državni zbor	✓	B minister
		C svetnik
		☒ poslanec
		E ravnatelj

(2 točki)

Naloga	Točke
01	1/1
01.1	1/1
02	3/3
02	2/2
02.a.1	1/1
02.a.2	1/1
02.b	1/1
03	1/2
03.a	1/1
03.b	0/1
04	2/2
04.a	1/1
04.b	1/1
05	1/2
05.a	1/1

- Učenec je NAPAČNO odgovoril na vprašanje in dosegel 0 točk.

5. b) Na črti zapiši, zakaj je civilna družba pomembna v demokratičnih družbah.

Civilna družba je pomembna, saj skupaj sestavlja vlado.

(1 točka)

Naloga	Točke
03	1/2
03.a	1/1
03.b	0/1
04	2/2
04.a	1/1
04.b	1/1
05	1/2
05.a	1/1
05.b	0/1
06	2/2
06.a	1/1
06.b	1/1
07	1/1
07.1	1/1
08	2/3

- Učenec je POMANJKLJIVO odgovoril na vprašanje in dosegel 0 točk.

8. c) Razloži delovanje vladne koalicije in opozicije v parlamentu. Odgovor napiši na črte.

Sprejeajo nove zakone.

(1 točka)

Naloga	Točke
06	0/2
06.a	N/1
06.b	0/1
07	0/1
07.1	0/1
08	1/3
08.a	1/1
08.b	0/1
08.c	0/1
09	0/2
09.a	0/1
09.b	0/1
10	0/1
10.1	0/1
11	0/2

- Če učenec napiše NEČITLJIV ODGOVOR, ga označite s popravnim znakom NEJASNO. Učenec bo dosegel 0 točk.

20. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

Ameriški nacionalni odbor za delo, ki skrbi za pravice delavcev v velikih korporacijah, je v svojem poročilu zapisal, da domnevno najstniki, stari 16 in 17 let, v prenatrpanih in neprezračeni prostorih delajo več kot 15 ur dnevno. /.../ Vodilni kader v tovarni na jugu Kitajske so v poročilu obtožili, da nadzoruje in ustrahuje delavce. V majhnih sobah namreč spi 14 ljudi, za higieno pa skrbijo s pomočjo plastičnega vedra.

20. b) Zapiši eno dolgoročno posledico v besedilu opisanega izkoriščanja za človeško družbo. Odgovor napiši na črti.

Čim več otrok na razstoku, ki dolgo ?

(1 točka)

Naloga	Točke
17.1	1/1
18	1/2
18.a	1/1
18.b	0/1
19	2/2
19.a	1/1
19.b	1/1
20	1/3
20.a	1/1
20.b	0/1
20.c	0/1
21	1/2
21.a	1/1
21.b	0/1
22	0/2

- Če je učenec pri nalogah izbirnega tipa z enim, dvema ali tremi pravilnimi odgovori izbral VEČ REŠITEV OD ZAHTEVANIH, ob desnem robu naloge dodajte ustrezno število popravilnih znakov NEJASNO. Učenec bo pri nalogi tako dosegel 0 točk.

19. a) Katero področje oskrbovanja najbolj neposredno zadevajo obnovljivi viri energije? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

(A) Ogrevanje in hlajenje.

(B) Proizvodnjo električne energije. ?

(C) Urejanje prometa.

(D) Preskrbo s hrano.

(1 točka)

Naloga	Točke
19	0/2
19.a	0/1
19.b	-1
20	-3
20.a	-1
20.b	-1
20.c	-1
21	-2
21.a	-1
21.b	-1
22	-2
22.a	-1
22.b	-1

19.a
0 / 1
Ni odgovora Razveljavi

ZAPIS PRAVILNIH, ŠE SPREJEMLJIVIH IN NESPREJEMLJIVIH ODGOVOROV V NAVODILIH

Kar je zapisano v oklepaju, učencu ni potrebno zapisati v pravilnem, še sprejemljivem ali nesprejemljivem odgovoru. Odgovori ločeni s poševnico so enakovredni. Dovolj je, če učenec zapiše eno od navedb.

Med nesprejemljive odgovore smo navedli samo tiste odgovore, o katerih smo razpravljali na moderaciji in jih opredelili kot napačne.

Če je pri nesprejemljivem odgovoru v oklepaju napisano pomanjkljivo, morate uporabiti popravni znak pomanjkljivo.

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
01.1	1	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je bila ogrožena javna varnost. ♦ Ker se je shod sprevrgel v nasilje/razbijanje/razdejanje. ♦ Ker je bil kršen zakon o javnih zborovanjih. ♦ Ker so zavarovali nenasilne protestnike. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker bi lahko prišlo do poškodb/nastanka škode. ♦ Ker je bila ogrožena občina in ljudje v njej. 	♦ Ogrožena je bila varnost države.	Zgolj dobesedni prepis iz besedila 1 ni ustrezen odgovor.

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
02.a	02.1	1	♦ B		
	02.2	1	♦ D		
02.b	02.3	1	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Z glasovanjem po pošti. ♦ Z glasovanjem na diplomatsko konzularnem predstavništvu/veleposlaništvu/konzulatu/predstavništvu Slovenije v tujini/ambasadi/na organiziranem mestu v tujini. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Udeleži se predčasnih volitev. ♦ Voli preko spleta/spletne pošte. ♦ Po pošti pošlje prijavnico. 	
Skupaj	3				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
03.a	03.1	♦ Volivci volijo brez posrednikov.	Eden od: ♦ Pomeni, da volijo direktno. ♦ Obkrožijo županovo ime in ne njegove stranke. ♦ Da ga volijo osebno.	Eden od: ♦ Volivci odločajo sami. ♦ Volivci volijo neposredno (pomankljivo).	
03.b	03.2	♦ Aktivna volilna pravica se nanaša na krog oseb, ki imajo pravico voliti predstavniška telesa, medtem ko se pasivna volilna pravica nanaša na krog oseb, ki imajo pravico, da so izvoljene za člane teh teles.			Zahtevana je razlaga obeh pojmov.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
04.a	04.1	♦ D			
04.b	04.2	Eden od: ♦ Da se sredstva iz proračuna namensko porabljajo. ♦ Da se sredstva ne porabljajo za nezakonite namene. ♦ Da imajo državljani vpogled v to, za kaj se denar porabi (transparentnost). ♦ Da se preprečijo zlorabe javnega denarja.	Eden od: ♦ Da se preprečijo kraje/korupcija. ♦ Da se prepreči bankrot/kriza. ♦ Če bi jih porabljali brez nadzora, bi bili hitro še veliko globlje v minusu.	Eden od: ♦ Ker mora biti država poštena. ♦ Da kdo ne bi dobil več kot drug.	Zahtevana je utemeljitev.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
05.a	05.1	1 ♦ D			
05.b	05.2	1 Eden od: ♦ Zato ker s svojim delovanjem oblast opozarja na napake, predlaga izboljšave. ♦ Zato ker je vez med posameznikom in državno oblastjo. ♦ Zato ker lahko predlagajo zakone. ♦ Zato ker predlagajo peticije. ♦ Zato ker izvaja nadzor nad oblastjo in pritisk na oblast. ♦ Zato ker politiko opozarja na probleme v družbi.	Eden od: ♦ Pomagajo videti državi, kaj manjka in kaj zares potrebuje. ♦ Ker lahko vodilnim organom povedo, kakšne so razmere med civilisti. ♦ Da zaščitijo demokratično družbo/demokratičnost.	Eden od: ♦ Da volijo. ♦ Da odločajo o zakonih. ♦ Ker ima v Sloveniji oblast ljudstvo. ♦ Da izraža svoje mnenje (pomanjkljivo). ♦ Ker ima v demokraciji oblast ljudstvo, civilna družba pa predstavlja ljudstvo. ♦ Ker predstavlja glas ljudstva.	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
06.a	06.1	1 Eden od: ♦ Ker se na ta način omejuje moč državne oblasti. ♦ Ker se na ta način zagotavlja možnost nadzora nad oblastjo. ♦ Ker se na ta način posamezni deli nadzirajo med sabo, da ne presežejo pooblastil. ♦ Da posamezni deli ne morejo obvladovati celotne države.	Eden od: ♦ Drugače pride do diktature/totalitarizma/avtokracije. ♦ Da posameznik ne odloča o vsem. ♦ Da ni protizakonito, predvsem pri sodni oblasti in da se vlada ne vmešava v sodne postopke.	Eden od: ♦ Ker ima vsaka oblast/veja svoje naloge. ♦ Vsaka veja ima svojo nalogo in je država bolje organizirana. ♦ Da ne bi prišlo do korupcije (pomanjkljivo).	
06.b	06.2	1 ♦ D			
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
07.1	1	Eden od: ♦ Pravico avtohtone narodne skupnosti/manjšine do (javne) uporabe maternega/svojega jezika. ♦ Pravno varstvo avtohtonih narodnih skupnosti/manjšin, ki ga zagotavlja Ustava.	Eden od: ♦ Pravico manjšine do (javne) uporabe maternega/svojega drugega uradnega jezika. ♦ Pravico madžarske manjšine do uporabe madžarščine.	Eden od: ♦ Pravica do dvojezičnih tabel. ♦ Pravica do dvojezičnosti. ♦ Pravica do uporabe svojega/dr drugega jezika. ♦ Pravica do manjšin.	Ne priznamo odgovora, kjer je navedeno zgolj, komu priznavamo pravico.

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
08.a 08.1	1	Eden od: ♦ Problem nizke stopnje politične kulture med poslanci v parlamentu. ♦ Problem neučinkovitosti parlamentarcev/parlamenta. ♦ Problem nizke stopnje zavedanja poslancev za odgovorno delo v korist ljudstva. ♦ Nezmožnost reševanja dejanskih problemov v državi.	Eden od: ♦ Zmeda v parlamentu. ♦ Samomorilnost. ♦ Veliko sprtih ljudi. ♦ Kreganje v parlamentu. ♦ Nezaupanje v oblast. ♦ Ljudje so nemočni.	Eden od: ♦ Da se ne strinjajo z drugimi in imajo drugačno mnenje. ♦ Politiki se ne trudijo.	
08.b 08.2	1	♦ Pravica do (vsebinskega) odgovora/ugovora/dopolnitve na predhodno razpravo.	Eden od: ♦ Da nekdo prekine govor drugega z nasprotnim mnenjem. ♦ Želiš dati vmesni komentar. ♦ Kopija originala. ♦ Izvirnemu kipu ali sliki enaka umetnina istega umetnika.	Eden od: ♦ Začetno pojasnjevanje svojega mnenja. ♦ Ugovor (pomanjkljivo). ♦ Ponudi mnenje na neko temo. ♦ Ponaredek (originala).	
08.c 08.3	1	♦ Vladna koalicija vlada/vodi državo. Opozicija nadzira in je kritična do dela vladne koalicije. Ima zakonske pravice vpliva na delo vladne koalicije.		♦ Koalicija podaja predloge, opozicija jih opozarja na napake (pomanjkljivo).	Zahtevana je razlaga obeh pojmov.
Skupaj	3				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
09.a 09.1	1	♦ A			
09.b 09.2	1	♦ B			
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
10.1	1	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gre za javno (veljavno) državno listino, za katere vsebino jamči država. ♦ Grb je lahko samo na listinah, ki jih izdaja država/lustanove z državnim pooblastilom. 	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gre za uradni dokument Republike Slovenije. ♦ Grb predstavlja našo državo in s tem daje verodostojnost, da je iz Republike Slovenije. ♦ Dokument je last Republike Slovenije. ♦ Da je dokument pomemben za Republiko Slovenijo. 	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gre za uradni dokument (pomankljivo). ♦ Da si državljani Republike Slovenije. ♦ Gre za uradni dokument, ki je nastal na ozemlju Republike Slovenije. ♦ Da je dokument slovenski. 	
11.a	11.1	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Volitve predsednika/predstavnika oddelka/razreda. ♦ Volitve/izbiranje znotraj oddelka. ♦ Volitve predstavnika oddelka/razreda v šolsko skupnost/šolski parlament. 	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Izvolitev predsednika (oddelka/razreda). ♦ Volitve blaginika. ♦ Volitve (znotraj) šolske skupnosti/šolskega parlamenta. ♦ Vsi učenci volijo za nekaj. 	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Volitve ravnatelja. ♦ Z dvigom roke. ♦ Volitve predsednika šole. ♦ Predsednik. 	<p>Priznamo tudi uporabo pojma glasovanje.</p> <p>Priznamo tudi opis demokratičnega odločanja/dialoga, ki se konča s sprejemom odločitve.</p>
11.b	11.2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Opis primera, ki jasno ponazori uresničevanje pravice državljanov do sodelovanja v javnih zadevah (uresničuje pravico do izrekanja o predlogih zakonov, sodeluje pri referendumih in volitvah, javno kritizira predlagane oziroma sprejete ukrepe, sodeluje pri javnih izrazih nasprotovanja oblasti ...). 	<p>Eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Hodi na volitve in izraža svoje mnenje. ♦ Udeleževanje na protestnih shodih. ♦ Sodeluje v prostovoljnih/družbeno koristnih akcijah (primer). 		<p>Ne priznamo odgovorov, katerih pobuda izhaja iz zasebnega interesa.</p>
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
12.a	12.1	1 Eden od: ♦ Pasivnost. ♦ Egoizem. ♦ Prazno govorjenje. ♦ Prelaganje krivde. ♦ Plehkost ljudi. ♦ Izogibanje odgovornosti/odgovornost.	Eden od: ♦ Da vsi veliko govorijo in nič ne naredijo. ♦ Nezadovoljstvo z družbo. ♦ Laži. ♦ Konformizem.	Eden od: ♦ Izraža nestrpnost do politikov. ♦ Jeza.	Ne priznamo prepisanih delov besedila.
12.b	12.2	1 Eden od: ♦ Individualna odgovornost/odgovornost posameznika. ♦ Samokritičnost. ♦ Samoiniciativnost/lastna pobuda. ♦ Aktivno državljanstvo.	Eden od: ♦ Poštenost. ♦ Resnica. ♦ Upanje. ♦ Spremeniti sebe za boljši svet.	Eden od: ♦ Sreča. ♦ Jeza. ♦ Spremeniti sebe (pomanjkljivo). ♦ Spreminjanje sveta (pomanjkljivo).	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
13.a	13.1	1 ♦ A			
13.b	13.2	1 Eden od: ♦ Oda radosti. ♦ (Del/zadnji stavek) 9. simfonije Ludwiga van Beethovna. ♦ Ode to Joy.		Eden od: ♦ 9. simfonija. ♦ Beethoven.	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
14.a	14.1	1 Eden od: ♦ Soodloča o sprejemanju večine pravnih predpisov na območju Evropske unije. ♦ Opravlja demokratični nadzor nad vsemi institucijami Evropske unije, zlasti nad Evropsko komisijo. ♦ Odloča o evropskem proračunu. ♦ Izvoli Evropsko komisijo.	Eden od: ♦ Predstavlja državljanse Evropske unije. ♦ Potrjuje zakone. ♦ Sprejema zakone na nivoju Evropske unije.	Eden od: ♦ Ureja finance držav članic. ♦ Dodeljuje finančno pomoč. ♦ Sprejema nove članice. ♦ Odloča o vprašanih posameznih držav EU.	
14.b	14.2	1 ♦ Je edina vojena/neposredno vojena evropska institucija.	Eden od: ♦ Ker imajo tukaj največ vpliva volivci. ♦ Ker volimo vse, ki so tam notri. ♦ Ker je v njem največ ljudi, ki so neposredno izvoljeni.	Eden od: ♦ Ker v njej sodelujejo predstavniki iz vseh držav članic Evropske unije (pomanjkljivo). ♦ Ker je v njem največ ljudi (pomanjkljivo).	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
15.a	15.1	1 ♦ A			
15.b	15.2	1 ♦ A			
15.c	15.3	1 Eden od: ♦ Ljudje imajo občutek odtujenosti od Evropske unije. ♦ Ljudje menijo, da nimajo vpliva na odločitve znotraj Evropske unije. ♦ Ljudje imajo premalo informacij. ♦ Menijo, da so državnozbornske volitve pomembnejše za njihovo življenje/državo. ♦ Nezainteresiranost za politiko/dogajanje v Evropski uniji.	Eden od: ♦ Ker ljudje menijo, da odločitve nimajo velikega vpliva na Slovenijo. ♦ Ker ljudje menijo, da smo Slovenci mala država in nas je malo. Naš glas se ne pozna. ♦ Ker se več govori o državnozbornskih volitvah kot o volitvah v evropski parlament.	Eden od: ♦ Odločitve nimajo velikega vpliva na Slovenijo. ♦ Ker nas je premalo.	Iz odgovora mora biti razvidno, da gre za mnenje ljudi in ne za dejstvo.
Skupaj	3				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
16.a	16.1	1 ♦ C			
16.b	16.2	1 Eden od: ♦ Ker so testne živali mučene. ♦ Ker imajo tudi živali pravice. ♦ Ker je mučenje živali kaznivo in neetično.	Eden od: ♦ Zaradi protestov protestnikov, ker so se državljanji uprli testiranju na živalih. ♦ Ker pri tem umirajo živali. ♦ Saj so družbene organizacije pričale državne voditelje, da je to mučenje živali.	Eden od: ♦ Ker gre za živa bitja. ♦ Ker to ogroža živalske vrste. ♦ Ker so nekatere živali zaščitene.	Upoštevamo tudi opisne odgovore. Zahtevana je utemeljitev.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
17.1	1	Eden od: ♦ Vzbujajo upanje tistim, ki potrebujejo pomoč, vzbujanje solidarnosti/empatije/sodelovanja/medsebojne pomoči. ♦ Omogočajo preživetje socialno ogroženim. ♦ Pomenijo jim »zasilni izhod« iz krize.	♦ Posamezniki izkažejo aktivno državljanstvo z zbiranjem pomoči/pripravljenostjo pomagati sočloveku in mu na ta način pomagajo izboljšati njegov položaj.	Eden od: ♦ Da bi jim pomagali (pomanjkljivo). ♦ Pomoč ljudem v stiski (pomanjkljivo). ♦ S takimi akcijami postajamo solidarni in se še bolj zavedamo problema revščine.	Odgovor mora biti osredotočen na položaj socialno ogroženih, ne na tistega, ki pomaga.

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
18.a	18.1	1 Eden od: ♦ K nestrpnosti. ♦ K nasilju. ♦ K nasilju med vrstniki. ♦ K diskriminaciji. ♦ K sovražnosti. ♦ K žaljenju.	♦ K izločanju iz družbe.	Eden od: ♦ K samomoru. ♦ K slabi samopodobi. ♦ K depresiji.	Ne upoštevamo odgovorov, ki govorijo samo o posledicah za žrtev, ker naloga zahteva prepoznavanje medvrstniškega nasilja.
18.b	18.2	1 Eden od: ♦ Ustava RS prepoveduje/ne dovoli/zavrača tovrstna dejanja. ♦ Ustava RS varuje človekove pravice.	Eden od: ♦ Nikogar ni dovoljeno mučiti in poniževati. ♦ Ustava zapoveduje strpnost do drugačnih.	Eden od: ♦ Ustava takšna dejanja kaznuje. ♦ Da so ljudje enaki/enakopravni, ne glede na spol, izgled ...	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
19.a	19.1	1 ♦ B			
19.b	19.2	1 Eden od: ♦ Zaradi zavedanja, da je uporaba obnovljivih virov manj škodljiva za naravno/družbeno okolje. ♦ Zaradi zavedanja, da je neobnovljive vire mogoče izčrpati. ♦ Zaradi zavesti o podnebnih spremembah in njihovega vpliva na kakovost življenja ljudi. ♦ Da bi zmanjšali onesnaževanje okolja. ♦ Zaradi dolgoročnega varčevanja. ♦ Zaradi prihrankov.		Eden od: ♦ Ker so bolj koristni okolju. ♦ Ker so bolj naravni.	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
20.a 20.1	1	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ O izkoriščanju delovne sile. ♦ O izkoriščanju otrok/mladoletnikov. ♦ Izkoriščanje predpisov v manj urejenih državah. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Otroški delovni sili. ♦ Fizično/psihično izkoriščanje. ♦ Delovno/delavsko izkoriščanje. ♦ Izkoriščanje nemočnih. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Denarno izkoriščanje. ♦ Prisilno delo. ♦ Suženjstvo. 	
20.b 20.2	1	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Otrokom se zaradi dela, ki ga morajo opravljati, jemlje pravica do izobraževanja, ki bi jih morda lahko pripeljalo iz začaranega kroga revščine. ♦ Otroci že od malega poznajo tak način življenja kot edini možen in ga prenašajo tudi na svoje otroke. ♦ Družba se zaradi zatiskanja oči pred problematiko otroškega dela še hitreje razslojuje na bogate in revne. ♦ V družbi se ustvarja vtis, da je otroško delo nujno za preživetje nekaterih ljudi, in se posledično to področje ne ureja širše. ♦ Oblikujejo se skupine aktivistov, ki želijo pomagati otrokom. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Krajše življenje/krajša življenjska doba. ♦ Bolezni/kronične bolezni/ slabo zdravstveno stanje. ♦ Otopelost. ♦ Izčrpanost. ♦ Upor proti izkoriščanju. ♦ Družbeno nezadovoljstvo. ♦ Nezaupanje v velike korporacije. ♦ Samomorilnost. 		
20.c 20.3	1	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Delodajalec, ker mora spoštovati pravice otrok. ♦ Država/državne/evropske/mednarodne institucije, ker morajo (zakonsko) zaščititi delavce/otroke pred zlorabami. ♦ Sindikat, ker se bori za pravice zaposlenih. ♦ Civilna družba/mediji, ker razkrivajo in opozarjajo na nepravilnosti/zlorabe. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ameriški nacionalni odbor, ker skrbi za pravice delavcev v velikih korporacijah. ♦ Varuh človekovih/otrokovih pravic, ker je njegova funkcija, da skrbi za človekove pravice. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Vsak posameznik (pomankljivo). ♦ Policija (pomankljivo). ♦ Država, zato ker je to kaznivo dejanje. 	Odgovor mora vključevati razlago.
Skupaj	3				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
21.a	21.1	Eden od: ♦ Sončna/solarna elektrarna. ♦ Elektrarna na sončne celice. ♦ (Sončni) kolektor. ♦ Fotovoltaični kolektor.	Eden od: ♦ Sončne/solarne celice. ♦ Zbiralec sončne energije.	Eden od: ♦ Sončeve celice. ♦ Sončeve elektrarne.	
21.b	21.2	Eden od: ♦ Subvencije/državni krediti/državna posojila. ♦ Javno-zasebna partnerstva. ♦ Informiranje/reklamiranje. ♦ Ozaveščanje. ♦ Država daje zgled z gradnjo.	Eden od: ♦ Financiranje/denarna pomoč/nepovratna sredstva. ♦ Tako, da država sama uporablja obnovljive vire. ♦ Davčne olajšave. ♦ Okoljske dajatve za onesnaževanje. ♦ Zasluge od prodaje električne energije malih elektrarn.	♦ Država zvišuje/znižuje cene obnovljivih virov.	
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
22.a	22.1	Eden od: ♦ Zato, ker gre za razmišljanje/prepričanje/mnenje, da so ženske manj sposobne, storilne. ♦ Gre za seksizem/diskriminacijo na podlagi bioloških razlik/spola/stereotipov/predsodkov. ♦ Tradicionalna delitev vlog.	Eden od: ♦ Ker veja prepričanje, da so moški več vredni. ♦ Ker jih delodajalci lažje izkoriščajo.	Eden od: ♦ Ker so moški večvredni. ♦ Neenakost.	Iz odgovora mora biti razvidno, da gre za mnenje ljudi in ne za dejstvo.
22.b	22.2	Eden od: ♦ Učiteljica. ♦ Medicinska sestra. ♦ Vzgojiteljica. ♦ Čistilka. ♦ Babica. ♦ Frizerka. ♦ Prodajalka. ♦ Gospodinja. ♦ Vizažistka. ♦ Sobarica.	Eden od: ♦ Plesalka na drogu/zabavišna plesalka.	♦ Dojilja.	Kot pravilen odgovor se prizna tako moška kot ženska oblika zapisa ustreznega poklica.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
23.a	23.1	Eden od: Akcijo so uvedli, da bi: <ul style="list-style-type: none"> ♦ povečali poznavanje agroživilske verige, ♦ ozavestili pomen kmetijske dejavnosti, ♦ ozavestili pomen lokalne pridelave hrane, ♦ ozavestili pomen razumevanja koristnosti uživanja priporočenih živil iz lokalnega okolja, ♦ ozavestili pomen rednega zajtrkovanja za telesni razvoj, ♦ ozavestili pomen kmeta kot pridelovalca hrane, ♦ razumeli povezanost čebel s kmetijsko pridelavo hrane, ♦ izboljšali odnos do hrane, ♦ izboljšali odnos do zdravja populacije, ♦ ozavestili pomen ohranjanja tradicije. 		Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Poznavanje svoje domovine. ♦ Prekomerna teža slovenske mladine. 	
23.b	23.2	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Visoka smrtnost. ♦ Krajša življenjska doba. ♦ Razraščanje kriminala. ♦ Epidemije. ♦ Bolezni. ♦ Kršenje človekovih pravic. ♦ Podhranjenost. 	Eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Slabša zmogljivost otrok v šoli/odraslih v službi. ♦ Izseljevanje. ♦ Zmanjšana rodnost zaradi pomanjkanja hrane. 		Iz odgovora mora biti razvidna posledica in ne vzrok.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
24.a	24.1	Eden od: ♦ Z zaščito žrtve/fanta. ♦ Sebe je izpostavil nasilju, da je rešil/zavaroval fanta.			Smiselni odgovori, ki izpostavljajo, da je zaščitil žrtev in/ali izpostavil sebe nasilju.
24.b	24.2	Eden od: ♦ Policija. ♦ CSD. ♦ Tom telefon (ZPM). ♦ Varna točka (pod okriljem Unicefa). ♦ Šola. ♦ Društvo/zavod za nenasilno komunikacijo. ♦ Socialna služba.	Eden od: ♦ Krizni/socialni center. ♦ Varuh človekovih pravic. ♦ Bolnišnica.	Eden od: ♦ Varna hiša. ♦ Psihologinja. ♦ Socialna delavka. ♦ Socialna (pomankljivo).	Ne priznavamo odgovorov, ki se nanašajo na osebe, družino. Pozor: upoštevamo vse identificirane lokalne institucije (npr. Kresnička). Preverite na spletu ali gre za ustrezno institucijo.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Nesprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
25.a	25.1	♦ D			
25.b	25.2	Eden od: ♦ Splošna deklaracija o človekovih pravicah. ♦ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah. ♦ Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.	Eden od: ♦ Deklaracija o človekovih pravicah. ♦ Evropska listina o človekovih pravicah. ♦ Evropska pogodba.	Eden od: ♦ Človekove pravice. ♦ Konvencija o človekovih pravicah. ♦ Listina (EU) o človekovih pravicah. ♦ Knjiga pravic. ♦ Dokument o pravicah. ♦ Deklaracija OZN.	
Skupaj	2				

Skupno število točk: 50